Buriaad-Mongoliin
YNEN
BK (b) namiin B-M. obkom ba B-M. resp. TK bolon ytecub. ebte
B-M. zoblelin emeneee eder byri gargalgadana. IX zilde garça baina.

1933 onii
Fevraali 22 eder
№ 44 (901)

Zakika yne:
Sara byriin 2 tøk. 50 mønge
3 sariin 7 tøk. 50 m. 6 sariin
15 tøk. 12 sariin 30 tøk. Dugaar
nezeedlin yne 10 mønge.

B-M. YNEN-Y KOROONII AADRIS:
Verhneudinsk, Bolsheviskaja 19.
№№ телефонов: редактора—344, секретаря—323

Surguuliiin kødølmøriiigi tasalduulza baigçadiigi katuugaar keseeke

Dunda surguulinuudiin suragçanariin baidal ton kangalta ygei baina.

Kiaagtiin aimagiin tøbtø baigaa pedagoogikiin teeknikym, zøb.-namiin surguuli, koperatiiviin teeknikym g. z. dunda surguulinuudiin suragçanariin aza amidaraliin baidaliin tukai ene eder manai soniindo toiilogdoson biçegyyd bol manai dunda surguulinuudiin suragçanariin aza amidaraliin baidal ba ger bairiin kangalta muutai odoo yjede baisaniigi gereçelene. Kiaagtadaki dunda surguulinuudiin suragçanariin baidaliin dutuu dundanuud bolbol manai respyyblikiin teeknikymyyd ba rabfaguud g. z. dunda surguulinuudiin suragçadiin baidaliin gol gol dutamaguudani mən baina. Keçeeliin esilkees uid tyliee beledkel ygei, ecestie odoo ebeliin kyitenit yjede tylişeer dutaza, 4-5 konogto geree tylil ygei, surguulingaa keçeel tasalduulza baisanda tus surguulinuudiin direekcenyyd ba aimagiin gegeereliin tasaguud gemtei.

„Şne suralcaliin zilde beledkel kiikiin tukai Byke Orosiin Tøb Gyiceokeke Komiteedin tyryylegçe nøk. M. I Kaluninii 1932 onii ijyyliin 15 nii zakiraltiin dyyrgeltede; sentiaabriin 1 kyrtele surguuliinuudiin za-abarnuudani tegeşkegdeed ba tyliseer kangagdaad ba kaar surguuliinuudiin geryydigi zasabarilasa ba tyleegeer kangaka kedelmeriigi degereer erkilkiigi tarai kariucalga doro duradsanab".

„Surguuliin geryydiin zasabari ba tylişe beledkeke jabadaluudigi darui tyrgen gyicedkekiin tukai surguulinuudiin oorondo ene keregiin talaar surguulinuudta erkim sainaar tusalalcakiin tukai kolkoozuudiin koorondo socialis mericee emkidkeke" geze RSFSR-iin Gegeereliin aradiin komi-saraadaas 1932 onii aavgustiin 11 de byke surguuliinuudigi daagçad, aimag ba Kiziariin gegeerelin tasaguudigi daagçadta zoriuulsan zakiralta dotor ceke kelegdesen baina.

Aradiin gegeereliin komisariaadaas kedeenii surguulinuudigi daagçad kyrtele manai gegeereliin alban gazaruudiin ene zakiraltigi kaikaral ygei, bidende tøbees tyliee egene biize geze naidaza, kaişa kereg cag engərsenii yreer, zilin tøbtø suralcaliin gal dunda surguuliinuudiin keçeel tasaldakiin tuilda kyreze baina.

Ede dunda surguulinuudiin suragçanariigi idee kool ba kubcasaar kangakee jabadalaa ankaral ton dutuu tabigdana. Stoloovonuud salan muukai baidaltai baikaas gadana, kool muutai ba ederte kezeede nege janza kool beledkedeg baina.

Gadana, koperatiivuud bol suragçanarta normiin talkiigi ba kubcasa olgoko jabadaliigi saizaruulka tukai bolşovig josoor kakaradag ygei basan deerees suralcaliin ziliin ekilees toşo, yligerlebel, kiaagtadaki dunda surguuliin suragçanar kezeee tal aniigi noorno dutuu abça ba kubcasa bolon ed bes ogtoo abaa abaa ygei şikani baina.

Ene bygede kobo'eliin ba dunda surguulinuudiin tuai BK(b)N-iin togtooliudig bejelyylke keregte naşa ji e s a kaaltan bolzo baina. Suraleiin çanariigi saizaruulka ba surguuli dotorin zuram sakiiliigi bisyylkiin orondo, baira baidal ba idee kool or muu baisanaas keden olon suragçanar surguulinaa orkizo kolkoosuudta bucaba.

Suralcaliin zilde beleeke jabadaligi partunos josoor tasalduulaad, surguuligi tyliseer dutaaze, dunda surguulinuudiin keçeeligi tasalduulsan, odoo suragçanariin aza amidaraliigi saizaruulkiigi sakarika ygeigeree, surguuliinuudiin kødelmeriigi butargaza, zodoloza baisan boco ge mteniigi olzo, zokiko gemtiigiin amsuulka zailaşa ygei çukala.

Gegeereligi erkilke aradiin komisariaad, aimagiin gegeerelin tasaguud ba surguulinuudiin direegcenyyd bol suragçanariin aza amidaraliin baidaligi saizaruulkiin tukai zokiko kemzeenyydigi daruikanaa abka ujalgatai.

Beledken kangaka alban gazaruud bolbol suragçanariin talkanii noormiigi dutaagçad ba namaraas koişo suragçanariin idee kool ba kudcasaar kangaka jabadaliigi tasalbuulagdagçadigi kariuucalgada kabaddulkaş gadana, suragçanarta idee kool bi kubcasa olgoko jabadaliigi zokiko çatadani oruulan tabika josotoi.

Gekeetei kamta surguulinuudiin nam— omsomooliin emkinyyd ba nam komsomooliin geşyyd bol suragçanariin aza amidaraliin baidaliin kangalta ygei baika uçariin zarim nege kubiiini manai berkeşelyydigi bolotog tula ene berkeşeelyydiigi bolşovig josoor ilaka jabadalda olon nite suragçadiigi elsyylke josotoi baina. Gebeç ede emkinyyd bol berkeşeelyydiigi ilakiin tukai ton dutamag temecedeg baina. Kiaagtiin dunda surguulinuudaa zuu garan suragçanariin oçozon uar bol enyynigi gereçelene. Iimees berkeşeelyydees aika, bolşovigiin zorig ygei zarim suragçanar bolbol ene berkeşeelyydigi bolşovig josoor ilaka orondo, zugdan oçozo, surguuliin diin kødelmeriigi kokid ulza baisan baina.

Berkeşeelyydei bolşovig josoor temeceke jabadali surguuliin olon nitiigi elsylse, aza amidaraliin saizaruulka tula kiize surguuliaas zugdan surguuliin kødøleeseegi bolgoko tus kynyydtei temeceke jabadal ni bol surguulinuudiin nam — komsomooliin emkinyyd ba tedenii geşyydiin tusiin odoo ederiin zorilgo bolgogdoko josotoi.

C B.

Tariaabeledkeligi şildkeke

Manai respyybligiin tariaa beledkeliin tøsøbiigi gyicedkeke badaliigi Bookon, M-Şiber, D-yde, E-Bulgadiin aimaguud sâatuulza baina

..byke kycee emkidkeze tøsøbøø ..d gyicedkeke.

Manai respyyblig tariaa beledkeliin ailiin tøsøbiigi fevraali 20-iin ..erliin medeegeer 96,5% gyiced..el. Iimees ulastaa øçøø døçø ..an mingan ceentnir tariaa ..ezel. Syyliin taban kongoto ..me jike kubilalta bolbo ygei. ..Seekter deere ilgaza karabal, ..aa beledkelde gol yriten bol ..nkildøø emçiin azaltan baina. ..eebel: MTS-iin kariata kolkoosuud 101,4%, busa kolkoosuud-99,8%, emçiin seekter..% ba katuu daabarita niudargaçuud 50,4% gyicedkesen ..na.

..Idoo manai respyybligiin tariaa ..edkeliin tøsøbiigi bariza baisan ..aguud gekede: Bookon, Mukar..r, Deede-Yde. Ekired ene ..ben aimaguud baina. Ene syy.. medeegeer bol Bookonii ..g ailiin tøsøbiigi 82 2% Mu..Şiber-84,9%, Deede-Yde 87.4% ..ed-Bulgad-97,7% gyicedkesen .. Kabaansk-99,7% ..lair 98,7%, Kiaagta 99,3% gyicedkesen ..a. Ene kozomdoson aimag..in gol yritei seektereni emçiin ..ter baina.

..ookonii aimagiin emçiin seektereni tøsøbøø 63,7%, gyicedkesen ..in karijaata kolkoosuud-..%, busa kolkoosuud-95,4% ba ..daabaritan-20,5% gyicedkesen baina. Bookonii aimag bol ..a øçøø 11 garan mingan ..tnir tariaa yritei baina. Syyliin ..konogto uridaki taban konogtoos tus aimagiin zagotzer..in ilyy likeer medee jabuul.. deerees 1,9% doosoo bolzoi. ..jabadal bol tuşaasan tariaanii ..e sainaar abka ba şalgaka ..kereg ton çukala baisanigi ..eglene.

..kar-Şiberiin aimagiin gol ..bol emçiin azaltan baina. ..medeenii josoor emçiin see..iin tøsøbiigi araikan 66,6% ..dkesen juu øçøø 16699 min. ..tnir tariaa yritei. Katuu daabaritan tøsøbøø araikan 24,4% gyicedkebe gebeç ene toonoos eni koloos deeşee garaa ygei jumaa Mukar Şiberiin aimag kamta deeree øçøø 13 min. ceentn. tariaa yritei baina.

Deede-Ydiin aimag ene syyliin taban konogto ziliin tøsøb deeree procenttaar nemeseni 0,2% bolboç ene bol ton zøgsyyrtei baidal mən azai. Syyliin kojor taban konogto beledkeseniigi toogoor zergeçyylen karaza yzebel syyliin taban konogto uridakaas baga beledksen baina. Ømçiin seekter bol uridaki taban konogto 344 c. beledkesen aad, ene taban konogto araikan 251 c. beledkesen baina. Basa katuu daabaritan tøsøbøø 12,6% tariaa beledkeliin anka ekilke yjece gyicedkesen baibaç, ene enyynees caaşa jabaa ygei, enyyn deeree bykeer togtood baina.

Ekired bulgadiin aimag bol dekaabri sariin syyleer tariaa beledkeliingee tøsøbigi enee baisanaas nege baga dooşo gyicedkesen baigaad, enyynees koşojtoe kolo oçoo ygei, jeienkiidee negen suuridaa geşken baina. Iime baidal bol imagta angiin daisad niudargaçuudta tusatai baidal mən geze Namiin komiteedoos udaa daraa sanuulga abasan babaç tus aimagiin nam zebleliin udaridalga bol zokiko tobyologo kiize tariaa beledkelde zokiko kubilalta kiize tøsøbøø şuud gyicedkekiin tølee aimagiin nam, komsomoolin emki, yyryyd, tariaanii tølee temecelde şalgagdasan ørgen kolkoosçod ba emçiin azaltai ygeiie baidal çadaltaniigi emkidken ygei baisani ceke ilerene şuu. Ene syyliin taba taban konogto Ekired Bulgadiin aimag bol araikan 0,8% ziliin tøsøbtø nemebe. Gıraa tariaa beledkeliigi tørøl tørøløøreni gyigcedkeke jabadal koorondoo jike tasaldaltai baina. Jaaraçiin tøsøbigi 83,1%, Şniciin tøsøbiigi 87,0%, gyicedkesen baikada ovioosiin tøsøbiigi 117%, jaşmeenii tøsøbiigi 115,0% gyicedkesen baina. Ene karuulsan too bol tariaa beledkeliigi tørøl tørøløøreni gyicedkeke jabadal koorondoo jike tasaldaltai baisanigi ileryylne. Manai aimguud, tariaa beledkeliin ba kedeegiin emkinyyd bol sain kanartai tariaanii orondo busa tariaa tuşaaka gesen yzelde zokiko kariuu egeze çadaa ygei deereeseni iime tasaldal uçaraai. Tariaa beledkeliin tøsøbiigi tørøl tørøløøreni zaabol gyicedkeke josotoi. Enyyniigi katuugaar medeke josotoibdi.

Manai respyybligiin tariaa beledkeliin tøsøbiigi gyicedkeke jabadaligi odoo imagta Bookon, Mukar-Şiber, Deede Yde, Ekired Bulgadiin aimaguud taraza baina. Ede aimagdud bol byse kycee emkidkeze tariaa beledkeliin tøsøbiigi 100% gyicedkekiin orondo kari syylin yjede teempee alam doosoni oulza baisani ton zøgsyyrtei baina. Ene zuuraa tariaa beledkelde gol yriten jerenkiidee emçiin azaltan baina şuu.

Tariaa beledkeliin ilgeze udaariasan ba taban konog byride teempiin suladasan jabadal bol angiin daisad niudargaçuudta in sabataazigi byrimsen yndesten eni baticolagdoo ygei bisanigi gerçelne.

Tariaa beledkeligi enyynees caaşa ilgeze udaaruulza jaaç bolo ygei, ilgeze udaruuika, jabadal bol kabariin tariigiin beledkeliin kødelmeriigi byteemzeteigeer abuulka kereete jaaka arga ygei saad tybeg kiine. Tariaa beledkeliin tøsøbiigi odoo kyrele gyicedkee ygei ilangiaa Bookonii, Mukar Şiberiin, Deede-Ydiin, Ekired-Bulgadiin aimaguud bol oiroldo kecen ederyydte tariaa beledkeliin tøsøbiigi zaabol tamarç koşololo ygeigeer gyicedkeke josotoi baina. Odoo kyrtele butacokigoo ygei, niudargaçuudiin sabaraazhigi ilrdeseereni butacokiko josotoi, Odoo enyynees koşo jamarç koişoşolto baika ygei, oriin kedenederyydte tøsøbøø 100% gyicedkeke.

Tylişe ygei deerees keçeelee tasalduulba.

Kiaagtiin aimagiin tøbtø baidag byke surguulinuudiin suragçad bolbol kool bairiin talaar ton muu baidaltai.

Tus surguulinuud bol tylişe ygedeze gurba, dørben eter kamtiin baira, surguuliin keçeelin tasagduudigi tylideg ygei ba zai i eder kamtiin kool çinaka tylee ygei baisan baina. Iime tuliiuur baira baidaltai deerees suragçanar bolbol degel malagaigaa emesged, beelei bariaa suuza keçeelee kiikin tuilda olon dakin kyresen.

Yligerlebel: iime uçaruud bol Zøb. Namiin surguulida yzegdeesen. Kamtiingaa bairiin kyiten deerees zarim suragçad bol gutal kubcasataigaa kontzo baisan baina. Gadana tylişe ygei bolson uçaraas zarim surguulinuud bolbol keçeelee 4 5 edereer baju 32 40 caga tasalduulsan baina. (Burpedteeknikym, betraagiin tvr surguuli).

Kooliin talaar abça yzebel, zøb. namiin surguulida zarim edøryydte kuleeme tolka ygei baikaas ganana, bucalgasan usa ygei baika uçaruud keke keden dakin yzelesen. Iime uçaruud busa surguulinuudta olon tokioldoson baina.

Baira baidal ba idee kooliin talaar iime baikadaa, zarim suragçanar bol ede berkeşeelyydee bişovig osoor ilaka kemzee ab.. vgei surguulinaa zugdaza oçso. Yligerleb: zøb namiin surguuliaas 3-4, koperatiiviin teeknikymees 100 garan, Burpedteeknikymees 25-30 kyn zugdaza øsed.. gaa kolkoo-uudta bucaa..n.

Odoo yjede ene surguulin.. al kødelmøøs orgoson naimai t.. zeyydigi Leeniniii gudamzad karuusalan ugtaza tylle abi tag begee, çadasan negeni tylieetei, geegdegsedeni kokiidoo .. ..mtin surguuliin absan tyliee mi lice gedrge bucaa an.

Surguulinuudiin baidaliin iime ba sanii şaltaganiı bolbol beledken kangaka alban gazaruud ba tus surguuliinuudiin direegcenyyd en mən. Ele emkinyyd bol z.. iko cagtini tylee tylişiin beledkil vgei baiza surguulinuudin keçeeligi tasaldakada kyrgze baia.

Gemteniigi darui kariucalgada ..madulza, surguuliinuudigi tylee kangaka ba suraganariin ..aliigi daruikanaa saizaruulka kala.

1 t.

Stolooviigi darui saizaruula tii.

Deede-Yde. Buriaad Mongoliin kødeenii aza akuin komunis deede surguuliin suragçanariigi idee kooloor kangaka jabadal muugaar tabigdaad baina. Tus surguuliin stydeentnerniin stoloovo bol kooloo sainaar emkidken beledkee adana ygei. Ene stoloovo bol nege yjede yrgelze zagasan, nege yjede yrgelze kapuusta, ese gebel kartaavka kooltoi baidag. Zaavtraka kara usanaas ondoo juumaa baidag ygei. Gadana stoloovo dotor saliin muukai baidaltai, kvnii suuşa ygei kyiten ba muu ygei idesen sabiigi ugaal ygei, n.. eelion idee kiize eke jabadaluud bi. Basa sonı bol odoo stoloovo dotor kana mergeme karankii baidaggui.

Odoo stolooviigi daagça nøk. Bygncov bol urida 50 møngøø baisan oviooboo 1 tøkerigtø, 35 møngøtø baisan yvzen, zaavtragaa 50 møngøtø bolgobo. Koo juunda yneei bolood geze stoloovo daagçaas asuutada ideen tøkerøør saintii bo bo gedeg. G.. idenii çanariin saizaruulna juma baika ygei. Enyyniı şaltagaani juub gekede, nøk. Bygnooviin urid stoloovigi daaza baisan kyn 2500 tøkergiin yrdte keed stoloovoos gargagdasan baikada, nøk Bygnoov bol stoloovıin idee ynetei bolgozo, suragçanariin yzyyn deere yrite bolgoson baisan baina. bucaaka gesen bo toi azi. Stoloovin idee kolli.. muu baisani tukai kariin somindo seldi tovlogdoon bo boç, jumarç kemzee abaagui.

Gadana stoloovudiin aza akuin toocooto jooson ebtere ygei.

Stoloovodo 15 aas 18 kyrtele kyn yrgelze kelleze baidag bolbç. kiisen azaan emki ygei mu. Stoloovo dotor ez gyi jabadal taiiiin jike soro kize baina. kødølmørçiin jimarç kariucalga ygei deerees ajaga tabag bait.. çokooos galana, kutiiga, viikonyyd oloor ygei bolzo baidag.

Stoloovodo cag tugti barisan taika ygi bidag. Iime baikada kimta su a çaniriin kooltoi arga abka noor no cag cagta darui øtaina.

Ene bykende gemtei kyyydigi olzo, kariaricalgada kimadulkaas gadana, stoloovin kødølmøriigi şinedken guulka zailaşa ankara.

V Biin.

Øgleegyyr koosoor keçeeldee orono.

Surguuliin baira bol kool kurcasiigi zararulza jabadal bolbol surguuliin suraldaçaan çanariigi saizaruulkada namiin tøb komitetiin toglooliigi beeelyylke nege ..ala zebseg mən.

Gebel, Kiaagtiin aimagiin ..m'a bigudagçad ba alban gazarai suragçanariin aza amidaraliin baidal saizaruulkiin tukai sanalaa ugta tabina ygei.

Oros ba buriaad pedteeknikyymyyd, zøb. namiin surguuli, koperativiin teeknikym g. z. dunda surguuliin suragçanariin [illegible] Kiaagtiin [illegible] bte bai Eie [illegible] rin barai ..., kool kubcasaar .. baina. Koperativ bol suragçanarta ederiin 400 gram bolgoson talkaa eke øsoo [illegible] Inees suragçanar bol zurmaa koosoor keçeeldee orono. Gadana namaraas koişo suragçanar kubcasanii zyil juuç abaa ygei.

Surguulinuudiigi tylişe kangaka jabadal bisi muu. Iimees Birpedteeknikym g. z. surguulinuu [illegible]

BK(b) N.. [illegible]

Cog. Nom.

B.-M. R-iin 1 dygeer jaarmag nieegdebe

Alduunuudaa jabuud zasaka

..vraali 20-nii eder, egleenii ..asta Deede-Yde kotiin bazaa..lmai deere Buriaad-Mongol ..ybligiin 1 dygeer zeblelte ..oziin jaarmag nieegdebe. ..e eder kotiin keden zuun ..meriçen ba azaltan arad bol ..zuun kolkoozçon ba emçiin ..n niitetei niuur niuuraraa ..ol. Ene zolgolto bol kedel..en angi ba azalta tariaaçan ..in koorondoki yiledberiin ..maanii kelkiee kolboogi be..ke, koto ba kødeenii azaltan ..gi kødøø azaliin byteesen ..d ba aza yiledberiin tavaa..angaki jabadaliigi saizaruul..to ba kødeenii koorono ..in ergeliigi ørgeer delge.. ba kolkoozuudigi azaku ..ikdeliin talaar bekizyylke ..e agui jikeken udka çanartai ..

..iin daisan, niudargaçuud ..s toriin udka çanartai ene ..e jabuulgigi tasaldulkiin ..akatar jikeken kedelmeri ..a baisan ba menøeç jabuu..na gebel Deede-Ydiin aima..nom somonuudta „jaarmag ..ogdoo... Jaarmagta geze ..ii kereg ygei", geke metiin ..canuudigi niidargaçuud boi ..r jabuulsan baina. ..n deerees Deede-Ydin ..n Dabatra, Doodo-Ikiin ..t ba Nadena g. m. so..daas jaarmagiin ekin ederte ..gon ba emçiin azaltan bol ..çon jirçe çadaa ygei baina. ..e jaarmagiigi tasaldulka ..ingiin daisan niudarga uu..ees tuiliin jike kedelmer ..zar bykende jabuulagasan .. Kedii iime saad tybegyydiin .. ene jaarmagiigi emkidkeke ..koto ba kødeenii nam, zeb..a olon nitiin emkinyyd ba ..lin elceb byke sybeg..yydte eris kariuu egçe, ..liin kødelmeriigi jabuulsan .. jaarmagiigi emkidkeke ..oolligi koto ba kødeenii ..t bol çen zor gioi uaga..liin kødelmeriigi jabuulsan ergeer jabuulsan baina. Enyyniigi gerçelen kelebel jaarmagiin ekin ederteç bol kødøø gazaruudaas 160 garan açaa kødøø azaliin byteesen zyilyyd ba 20 garan jabagan naimaatai kolkoosçon ba emçiin azaltan arad jaarmag deere oroson baina. Aza yiledberiin ba kødeenii ed tavaaruud kamta deere, ene nege ederte 25.260 tøkerigiin ergilte bolson.

Ele kabaaçagçadiin jikenkini imagta Deede-Yde koto şadaraa dytiin aimaguudiin zarim somonii ta seseeniin kolkoozon ba emçiin azaltan baisan baina şuu. Uçar iime deerees udaalagçi ederyydteni ene jaarmag bol biçe biçe aimag ba somonuudaas jaarmag bolgoko yiemze oloor jireke bez geze naidagdana.

Kødøø azaliin byteesen ed tavaaruudiin yniigi kimdarulka tukai jaarmagiin ekin ederees ekilen, erkim kolkoosuud yyskelge keçeelyydigi jikeer gargasan baina. Ziseeleed yzebel Dodo—Ikiin „Menke azal" geze artel boi jaarmagdeere ykeriin makanii kiliin 14 tøk. kiliin 7-7 tøk. kudaldasan ba biçe kolkoosuudigi tereçelen yne kimdaruulkiigi urisan baina.

Gadana Kyitenii şileniiin „Voroşilov" ba „Rai olkoosojuus" geze kolkoosiin geşyyd bol angiin daisan, aralzaaçan kulzaaçanda kariuu bolgon kødøø azaliin ed tavaaririg yne kimdatai, kengeer kudaldaba gebel; maka—kiliin 10-15 tøkerigiin orondo, 3 tøk. 50 men., syy litriin 8 tøk. orodo 3 tøk., ba kartaabka vidriiugiin 10-11 tøk. orodo 4 tøk. g. m.

Aralzaaçan ba kunzaaçantai erites temeceke tukai jaarmagiin ekin ederte nieed çanga kødelmer jabuulagaza, kamta 11 aralzaaçanigi bariza, syydte egeeen b tedenii zarimuudni şiiukegdeze, zeme keeeltede kabaaduulagda baç zarim zyylig aralzaaçandan zeme amsuulagdasan ygei 21-eder kyrter baisan baigaa.

Deere zaagdasan byke dutuu dundanuudigi jabuud dundaa zasaza, aralzaaçan kunzaaçarit kereg ilenyyyliigi cag darui ileryylen, eris çanga kemzee abka ba kedøønees keden azaliin ed tavaruudigi byri jikeer jaarmag deere acaran gargaka tukai suud tere ceke josotoi.

R B biin.

Jaarmagaas nege keden temdeg

Zeblølte kolkoosiin jaarmagiin delgyyr ykeriin makaa 20 nii eleegyyr ykeriin maka kiliin 14 tøkergøte baikadani Deede Ydiin aimagiin Doodo Ikiin „Menke azal" arteel bol yriin makiigi kiliin 7-7 tøkeriger kudaldaad tereçelen kødøø azaliin byteesen ed tavaaruudigi yne baga aigaar kudaldaza yne kimdaruulkiigi bişe bişe kolkoosuudigi duradkal oruulsan.

Men Turantain nege kolkoos syyg litriin 7 tøkerig bai adan 3-3 tøkeriger kudalda an baina. Baris in toskonii nege kolkoo bol vidruu kortovkiin 12 tø erig kudaldaza baikadani vidruugiin 5-5 tøkereer kudaldaba. Tyyniı udaa aza yiledberniin tavaar abkaadaa jike bajariaba.

Ynenii Gibsagai Cempel

Angiin daisanii sybegçelelge

Deede Ydiin aimagiin zarim somonuudta „jaarmag koişolodobo oçosonii kereg ygei" geze niudargaçuudiin agitaaca jikeer absan baina. enyynde somzebielyyd bol eris çanga kariuu egeed çadaa ygei, oçar iime deerees Nadeeni, Dababta, Doodo Ikiin, Tarbagatain somonuudaas jaarmag deere jiresen ygei.

Enyyn tukai Deede Ydiin aimagiin jaarmagiigi ketølke komited bolbol eris kariua kemzee jabuulga kiike ba kytøn ba selsov edurilagiigi tusgaar geegelte kedelkilel ba oloor jabuulka josotoi.

„Jaar".

Suragçanariin baidal byri muudaba.

Juruuna. Aimagiin kolkoosçon zaluuçuudiin surguuli juuçe slaar kødelmerleze baina. Uçirin ene surguuliin suragçadiin aza amidaraliin baidal jike muu. Baira baidaliingaa muu deerees zarim suragçanar ger gertee taraza oçozo baina. Ed keregleçediin korsoo suragçanariigi kubcasa ba idee kooloor kangagdaa ygei. Kentiin azain ud nee [illegible] Iimees surguuliin baidal ulim byri muudaza 60 garan suragçanar baisanaas odoo 20 garan kyn [illegible]

Brigad.: Bitiin, Batiin.

Olon ulasiin baidaliin şinzelel

Japoonii imperaliismiin bulimtarakaa baisan Żekee mozo

Żeke mozo gedeg bolbol zyyn koito talaas Mygdenii mozotoi, baruun koito tblaas Gadaada Mongoltoi, baruun talaas sakar mozotoi (Dotor Mongol), urda talaas kitadiin jike kanatai kiletesen bəgəəd 300 mingan dərbəlzən kilometere gazartai, 6-7 milijoon arad zontoi nutag baina. Arad zoniigiini yndese jasaarani ilgabal 90 proc. kitad, 10 proc. mongol baina. Tus moziin arad zonii yndesen azalani gazar tariaalangiin ba maliin azal baina.

Japoonii imperaliis „Sinzelegçediin" komogolzon yrgelzedee bataldag „zaka kemzeegyi bajaligani" juub gekede tus Żekein gazariin kyresen dooro baigaa maltamaliin zyil juma. Żekee mozodo çuluu nyyrse, neefti, alta, məngə ba busad zyiliin kebteşe nen jikekeen şuu. Mən basa ene nutagiin ilangui jikeken cegnegdedeg zyil bol olon tooto mal aduusani baina. „Manzuuriin Veestnig" geze sedkyyliin medeegeer tus moziin malani kamta 7 milijoon tologoi bəgəəd, enyynii 210 mingani aduu morid, 11 mingani temeenyyd, bişeni yker koni, jamaa, gakai baina.

Żekee moziin ilereed edlegdeze baisan çuluu nyyrsenii kebteşe gebel Beipioogiin uurkai Beipin-Mygdenii təmər zamiin medeliin (aangliiin yiledberi) baina. Ene kebteşe kamta 500 mil. toonno nyyrsetei gedeg. Tus moziin bişe uurkainuud nen balaraar yiledberilegdedeg ba zapaasani gyiced ileree ygei.

Tyynees gadana Żekee mozo bol Dorono kizaar deeree jikeeken kara tamaki taridag oron mən. Ene moziin byke tarilgiin debisker kemzeenii 10 proceenteni (200 mingan geegtarani) kara tamakinii tarilga baina. Kara takianii tarilga Żekeede nen elbegzesen bəgəəd, kitadiin sonin biçegyydiin medeegeer tus moziin kara tamakinii olzo bol zlibyriin 20 milijoon doollar boldog baika juma.

Mən Żekee bol əəriingəə geograafiin (gazar oronii) baidaliin talaar Manzuur ba Koito Kitadiin koorondo baigaa jike zokistoi (cere iin strateegiin jike zokistoi) nutag mən baina.

Enyyn tukai Manzuur deere niitelegdeze bykii japoonii aşag tusiigi karalcasan Karbinii vreemia" geze soninii biçekeni:

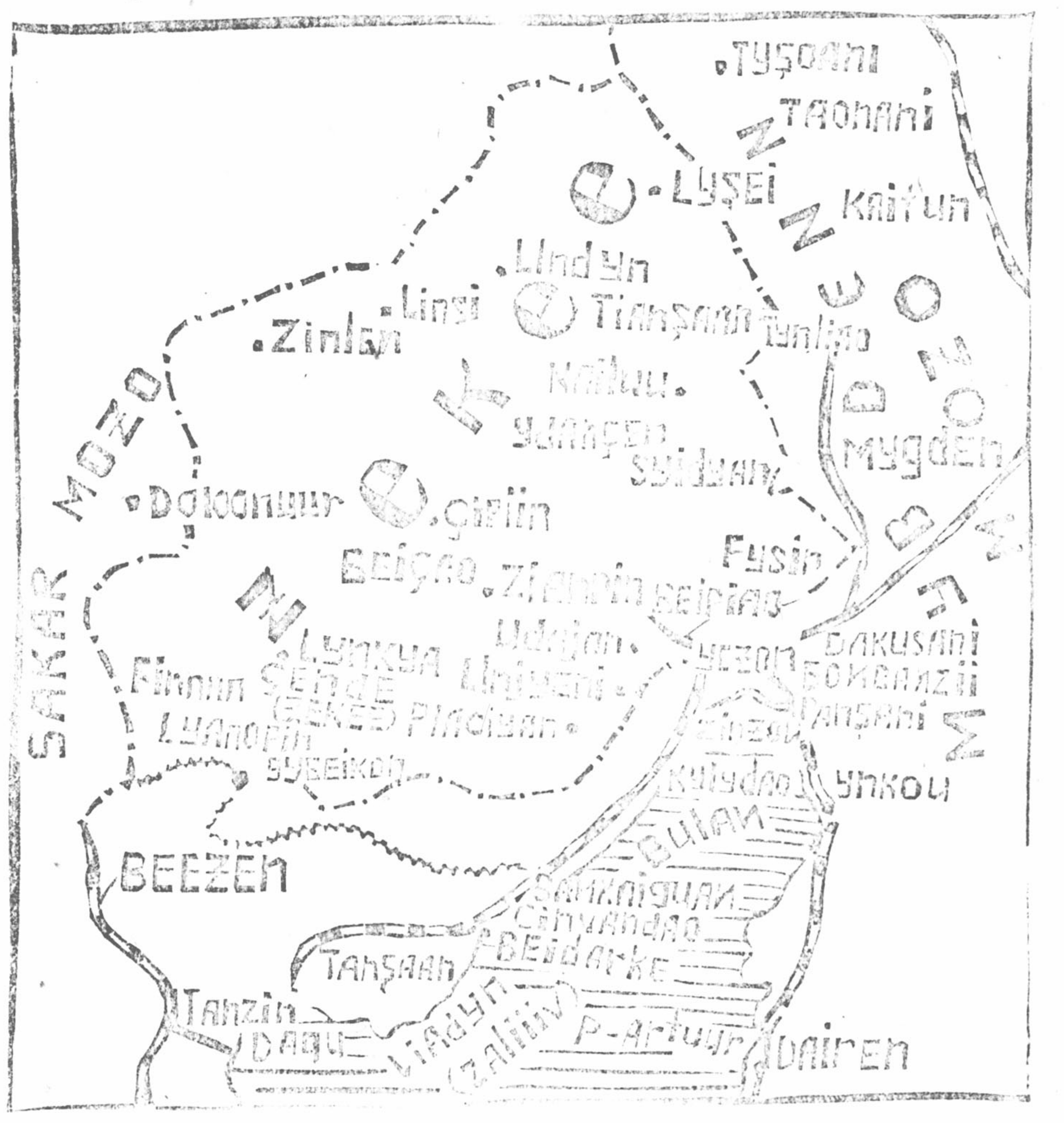
„Kerbee Żekee mozo bol Manzuuriin gərəndə ekonoomikiin (ediin zasagiin) jikeeken aşag tusatai nutag baibal ceregiin ulas təriin baidaliin talaar byrıç jikeeken aşag tusatai nutag mən. Ene nutag bol jike bejeeree Beipin-Tianzin-Mygdenii təmər zamiin magistraali (gol kelkiee) deere tyşeze baisaniigi martaka kereg ygei. Nəgəə talaas Żekee bol Əmənə-Manzuuriin (japoonii) təmər zamiin gol (arteeri) bolko Inkou-Goubanza, Tynlioo-Taonaamiiin təmər zamiin baruun flaangada baina. Tus təmər zamuudiin şadarki nutagiin erke baidaliigi ba kool tezeeliin təb bolko Beipin-Tianzinii ookrugiin dətə baisaniigi keregleze kitadiin militariistanuud bol Żekee mozoos volontiornudiigi cugluulan ene zamuudta cag yrgelze ajuul tokiolduulan baika baina. Eceşiin syylde, Ż e k e e mozo bol baruun koito talaaraa aldarta Kaalganii traagta zamtal gadaada Mongoliigi tyşeze baisani bagaç bişe udka çanartai..."

Cekiin kelekede: japoonii imperaliistanar bol kitadiin militariistanuudiin „tokiolduulka ajuulas" aisan bişe tedener Żekee moziigi bulimtaran abça Koito Kitad, Dotoodo Mongol, Gadaada Mongoldo yrgelziin ajuul tokiooduulka gesen baina

Japoonii imperaliistanar Żekee moziigi juun geze yzemzeleed buu zebsegiin kyçeerçusa askan bulimtarka geeb gekede?

Negedekieer aguu jike kool tezeeliin mal azaliin baaza; 7 mingan ga ilyy gazartai nyylgen suulgaka (koloonizuulka) oron; gazariin bajalig (nyyrse, nieefti, alta, məngə) jiketei rajoon geze yzemzelne. Żekee bol ugta təmər zam ygei (Zinzon kotoos Beipioo kyrter təkeerəgdəsən 97 kilomeetrees bişe) nutag təleədəni kapitaal şingeeltei şine rajoon geze yzemzelegdene. Mən basa Żekee bol japoonii aza yiledberiin byteesen ed tavaariigi zaraka oron geze yzemzelegdene.

Kojordokioor: Manzuur, Sakar mozo, Kebei mozo ba dalai teeşe garka ajatai jabadaltai ceregiin strateegiin çukala baaza geze; gən Kitad ba gadaada Mongol ulasuudta çanagşadaa dobtolon zalgika jabadaliigi ərgedkəkiin tyşeg geze yzemzelne.

Japoonii imperaliistanar bol Żekee moziigi əəriingəə bulimtaralgiin kyceer baiguulagdasan „Manzuuriin gərənii" tasaldaşagyi kubi, Manzuuriin gərən Żekee ygeigeer baiza çadaka ygei, japoon Manzuuriin gərən ygeigeer baiza çadaka ygei geze ile todorkoi batalan zebsegte bulimtaralgiin jabuulga kiize baina.

Manzuur oroniigi buu zebsegiin kyçeer Kitad ulasaas tasalan abça kolooni bolgon məlzəkiin ba koinogşodoo bulimtaralga tyrimgeilelge kiikiin suuri todkozo, tus orondo əəriingəə medeliin Manzou-go gedegiiç „togtooson japoonii imperaliisam bol" iime bajan nutag bolko Żekeegi ezemden abkadaa bulimtaralga okupaaciigi ulam genzegiiryylsen baina.

Żekeegi dyyren bulimtarsaniigaa syylde Manzou-go bol Kebee, sakar mozonuud ba gadaada Mongol ygeigeer baiza çadaka ygei geze japoonii imperaliistanuud bamalkani beze. Jərədəə japoonii i m p e r a l i i s a m bol Manzuurta dobtolon orokodoo gancaç Manzuuriigi bulimtaran abaad zogsoko bodoltoi baisan bişe, Żeke, kebei mozonuud Dotoodo Gadaada Mongol ba Zəbləltə ulasiin Dorono kizaariigi Baigal kyrter bulimtaran abkiin „gedergee Aazidaa" geze generaal Konziogiin gargasan jike təsəbleigəər orosoni japoonii bulimtaralga okupaaciin jabuud dunda ilersenzei

Japoonil şine şine bulimtaralganuud imperaliistanuudiin zygees jaakadaa eris zəriltə abana ygeib gebel negen talaas tedener bygede japoon SSSR kojor baildajana kajaa geze kylieegeed SSSR-iin zyyn talaas interveence tokiolduulkiigi jikete kyseze baina. Nəgəə talaas Ameerika bol japooniigi eris esergyyceke aadla gancaardaza Liige naaciin dundaas nəkəriigi biderne, Aangli bol „Təbəd orondo jabuulga (bulimtaralga) kiikedeni japoon saad kiike ygei, tyynii orondo japoon kitadiin arcaldaanii kelceegi Liige naacada Aangliiin zygees koişo tatan udaaruulza japoonii şine bulimtaralga kiikiin arga olgoko gesen niuuca kelcee japoontoi batalsan baina, Fraanca bol japoontoi sojuuz negetei bəgəəd, SSSR-iin zyyn baruun talaas interveenciin zagsaal baiguulkiigi kyceze baina.

. Iime deerees Japoon əəriingəə jabuulgada Liige naaciin zygees tyyniigi komaandalan baisan jike jike imperaliistanuudiin zygees tusalamza abana. Iigeed baikadani Liige naaca bol kolooni gazariigi kubean abka, dain ceregiin beledkeliigi daldaar kyçedkeke, sojuuz negedekiin kani kaniia ololcoko gesen imperaliistanuudiin mən baisanii ynen niuurani ileçelegdene Liige naaciin „19"nii komiis bol odoo sajia „Manzou-go" gedegiigi tooko ygei geze togtool gargasan bolboç japoondo iamarç kemzee abka tukai dursasan ygei baina. Tiime tula Manzon-go gedegiigi tooko ygein togtool gargaza olonii nyyde daldaika gesen zorilgotoi.

Żekee moziigi ezemden absan uçar bol japoonii imperaliismiin şine şine bulimtaralgiin şine etaap mən „Karbinii vreemia" soninii biçesenii josoor japoonii imperaliistanaar kalka Mongoliigi bulimtaran zalgika sanaatai şuu.

Japoonii imperaliismiin avantiuriis balmad etegeedyydiin zygees SSSR-te esergyy kardalga provoacca kiize baisan uçar ba zyyn urda zyg teeşe bolzo baigaa uçaral sobitinuud bol serengii belen baikiigi bidenees erine.

Al. Aç

Maarta 6 da neegriin 7 kəbyydiin syyd

Nly-Iork, 20 (T) Alabaamiin syyd bolbol neegriin 7 kəbyydiin kereşiigi maarta 6-nii əgər skotsbrooao şineer yzemzelen syydleke gesen togtool gargaba.

Zəbləltə ulas dotor

Maarksiin „kapitaal" geze zokiool ykrainiin kelen deere garkani.

Kaarikov, 20 (T). Kaarl-Maarksiin nasa barasaar 50 zil bolsonii oido zoriuulza „Prolitaari" geze kəbleliin koroon bolbol Maarksiin „Kapitaal" geze zokiooliin negedygeer toomiigi (botiigi) ykrainiin kelen deere orçuulza gargaka gebe. Mən Maarksiin namtar olon tiraazataigaar (Kesegteigeer) gargalcagdana.

Azayiledberiin təb gazaruud paasporta jabuulgani ekin eelzeende oroбo.

Moskvaa, 20 (T). SSSR-iin AKZ bolbol Kyzneeck, Staalingraad, Bakuu, Goorkivsk, soormovo ba Magnitogoorsk kotonuudiigi paasportiin sistieeme ekin tyryyn jabuulagdaka kotonuud eelzeende oruulba. Ede kotonuudta paasporta əgəlgən 1933 onii maarta negenees ekilze mai negende dyyrgegdeke josotoi baina.

Faşiistanuud faşiistanariingaa soniniigi kaaza baina

Berlin, 20 (T). Nacanaal-socaliistanuudaas tasaran amiaralsan Otto Ştraasşeriin bələgiin „Di Şverce" geze sonin biçeg 2 doloon konogoor ceentriin namiin Neisee kotodo garça bykii „Neiser Ceityng" geze sonin biçeg 3 konogoor korigdobo.

Berliin kotiin poliiciin akalagşa naimaanii təleəlegçətəi jarildaa jabuulza ba keblel sonin bolon cuglaa kuraliin erke çələəgiin koinoos temeceze baisanii tələə zyyn etegeediigi barimtalsan „Berlin am Mergen" geze soniniigi 14 konogoor kaaba. Mən komuniiiin „Tiyriinger Fol Koblaatte" geze sonin 5 konogoor kaagdaba.

Kojordugaar in[...] conaaliin itegel [...] unaza baisanii g[...]

Loondon, 19 (T) La[...] ookrugiin Leiboriista nam[...] ləzçədiin kural deere koj[...] internaconaalaas garça III [...] komuniis internaconaalda [...] sotoi gesen togtool ga[...] Ene togtool gargasan [...] Leiboriista namiin zerg[...] kətəlbəridəə duraa gutas[...] dal debzeze baisaniigi [...] „Duraa gutasan jabadalii[...] seni uridakanii leiboriista [...] tasarkiin erilte kiisen dee[...] degdesen şuu. Tus cugla[...] cokoin kelesen oraatar[...] namiin udaridagçad Mest[...] bei gegçediigi jog tolon e[...] ze tere togtooliigi əməərə[...]

Manai kariuu.

Ynenii brigaad kopiraator 1. de. „Siregyylegtii" gesen biçeg tanai kozomdozo kylieegdesen tula garka ygei.

G; gai da. „Darui ceberleze, albanaas kolo bolgoko" gesen biçeg tanai garka ygei. Uçarni biçesen kynii tukai nere ygei baina. neriigiini biçeke keregtei.

Urta çikite ynegen ba [...] „aradiigi mərdəgçə ba [...] ygei baina" gesen biç[...] garka ygei, enyyn tukai [...] prezidiyym (deere kelse[...]

Redaagtor S. Şi[...]

В- Удинск. БГИ зак № 281 Бурлит № 222 Тир аж. 250